

УДК 504.06:504.4

Мокін В.Б., Скорина Л.М., Загородня Т.С. (Україна, Вінниця)

АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД БАСЕЙНУ Р. ПІВДЕННИЙ БУГ У МЕЖАХ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

На сьогодні основним документом у галузі водної політики є Водна Рамкова Директива Європейського Союзу (ВРД ЄС). ВРД ЄС – це документ, що вирішує низку завдань з управління водними ресурсами для забезпечення «доброго» екологічного стану кожного водного об'єкта. Її головною (стратегічною) екологічною метою є запобігання погіршенню стану всіх вод з метою досягнення ними задовільного екологічного, а також хімічного, статусу, у т. ч. за концентраціями пріоритетних небезпечних забруднювальних речовин [1]. Пріоритетні речовини відносяться до групи показників, за якими оцінюється статус водних об'єктів [2].

Таким чином, основна задача дослідження – пошук шляхів задля досягнення задовільного екологічного статусу поверхневих вод басейну р. Південний Буг у межах Вінницької області згідно ВРД ЄС. Для розв'язання поставленої задачі було здійснено аналіз та виявлено проблеми з адаптацією європейської методики аналізу екологічного статусу поверхневих вод до вітчизняних реалій. Зокрема, на прикладі басейну р. Південний Буг за даними державної системи моніторингу поверхневих вод Держводагентства визначено, що у програмі цього моніторингу наявні тільки 3 з 33 основних пріоритетних речовин, а саме: кадмій, нікель та фосфати. І, при цьому, регулярно вимірюються тільки фосфати. За даними моніторингу 2014 р. було визначено максимальні значення фосфатів для ділянок річки Південний Буг.

Аналіз показав, що фактично на всій протяжності річки вміст фосфатів у воді знаходиться в межах найгіршого, 5-го класу (рис. 1). Найбільші перевищення гранично допустимої концентрації фосфатів спостерігаються у створах «Вінницяводоканал» та «Глибочокське водосховище». Отже, на річці Південний Буг потрібно провести заходи щодо зменшення забруднення фосфатами на усіх її ділянках.

Рис. 1 – Карта максимальних значень фосфатів у створах басейну р. Південний Буг

Визначено можливі основні забруднювачі поверхневих вод басейну р. Південний Буг та запропоновано підходи щодо усунення цього надмірного забруднення з фосфатів, у т.ч. шляхом встановлення більш ефективних очисних споруд та ін. Також рекомендується удосконалювати систему державного моніторингу поверхневих вод України з метою її більшого наближення до вимог ВРД ЄС.

Література

1. План управління річковим басейном Південного Бугу: аналіз стану та першочергові заходи / Вікторов М., Гавриков Ю., Крижановський Є., Мокін В. та ін. // За ред. Афанасьєва С., Петерс А., Шашука В. та Ярошевича О. – К.: Вид-во ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 188 с.
2. Водна Рамкова Директива ЄС 2000/60/ЄС. Основні терміни та їх визначення. Вид. офіційне. – К.: Твій формат, 2006. – 240 с.